

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący)

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi D.M. - osoby upoważnionej przez pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego [...]

na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr [...] z dnia 26 września 2023 r. w sprawie odwołania od uchwały Nr [...] Okręgowej Komisji Wyborczej w W. z dnia 15 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...] w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 września 2023 r.,

oddala skargę.

[A.W.]

UZASADNIENIE

Okręgowa Komisja Wyborcza w W. (dalej: „OKW”) uchwałą nr [...] z 15 września 2023 r., w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...] w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., odmówiła rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej w

okręgu wyborczym nr [...] przez Komitet Wyborczy [...]. (dalej: „Komitet”), z powodu niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 210 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „Kodeks wyborczy”, „k.wyb.”).

Od powyższej uchwały osoba zgłaszająca listę kandydatów na posłów wniosła odwołanie, które wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej (dalej: „PKW”) w dniu 20 września 2023 r.

Okręgowa Komisja Wyborcza w W. uchwałą nr [...] z 20 września 2023 r. uchyliła uchwałę nr [...] z 15 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...]. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. z powodu przedwczesnego jej wydania.

Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą nr [...] z 20 września 2023 r. pozostawiła odwołanie bez rozpoznania z uwagi na wcześniejsze uchylenie przez Okręgową Komisję Wyborczą w W. uchwały nr [...].

Od uchwały PKW nr [...] skargę wywiódł Komitet Wyborczy [...], zaskarżając ją w całości.

Postanowieniem z 25 września 2023 r., I NSW 44/23 Sąd Najwyższy uznał skargę za zasadną i przekazał sprawę Państwowej Komisji Wyborczej do ponownego rozpoznania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na skutek postanowienia Sądu Najwyższego z 25 września 2023 r., I NSW 44/23, uchwałą nr [...] z 26 września 2023 r., pozostawiła odwołanie bez rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę, PKW stwierdziła, że uchwała Okręgowej Komisji Wyborczej w W. nr [...] z 15 września 2023 r. nie funkcjonuje już w obrocie prawnym, gdyż została uchylona przez wydającą ją OKW z powodu jej przedwczesności. Jednocześnie PKW wskazała na brak uprawnienia do wydania innego rozstrzygnięcia niż pozostawienie odwołania bez rozpoznania, bowiem w odmiennym przypadku w obrocie prawnym funkcjonowałyby dwie uchwały tego samego organu dotyczące tej samej sprawy (uchwała OKW nr [...] i uchwała OKW nr [...]).

Pismem z 28 września 2023 r. pełnomocnik Komitetu Wyborczego [...]. (dalej: Skarżący) zaskarżył postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej z 26

września 2023 r., zawarte w uchwale PKW nr [...], sygn. akt [...] w sprawie odwołania Komitetu w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu postanowieniu:

I. naruszenie art. 160 § 4 Kodeksu wyborczego w zw. z art. 218 § 3 k.wyb. w zw. z 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 16 pkt 1 lit b. załącznika do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie Regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M. P. Nr 26, poz. 286, z 2012 r. poz. 38, z 2015, poz. 1295, z 2016 r. poz. 600, z 2018 r. poz. 122, 530 i 653, z 2019 r. poz. 390 oraz z 2020 r. poz. 27), poprzez ich niezastosowanie skutkujące podaniem do publicznej wiadomości treści pozornej uchwały PKW (zawierającej zaskarżone pozorne postanowienie), która nie została podpisana przez członków PKW i nie może funkcjonować w obrocie prawnym jako ważne i skuteczne orzeczenie PKW, albowiem plik tekstowy podany do publicznej wiadomości na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej [...] stanowić może w najlepszym wypadku jedynie projekt uchwały, która w znaczeniu prawnym jest uchwałą *non est*, podobnie jak postanowienie w niej zawarte. Zaskarżone postanowienie nie może funkcjonować w obrocie prawnym. Mając na uwadze, iż termin zaskarżenia postanowienia wydanego w formie uchwały biegnie, zgodnie z art. 218 § 3 k.wyb., od dnia jego podania do publicznej wiadomości, a skoro zaskarżane postanowienie nigdy nie zostało podpisane i nigdy nie istniało - nie może być uznane za ważny, skuteczny i wiążący dla Skarżącego przejaw działalności PKW;

- na wypadek nieuwzględnienia powyższego zarzutu Skarżący zarzucił:

II. naruszenie art. 365 § 1 k.p.c., poprzez rażące zlekceważenie porządku prawnego, mocy orzeczeń Sądu Najwyższego i powagi Sądu Najwyższego oraz powagi rzeczy osądzonej;

III. naruszenie art. 366 § 1 k.p.c. poprzez zlekceważenie przez PKW zobowiązania nałożonego przez Sąd Najwyższy do ponownego rozpatrzenia sprawy, podparte poglądem prawnym z treścią innego uzasadnienia orzeczenia Sądu Najwyższego;

IV. naruszenia podstawowej zasady zaufania obywateli do państwa i prawa, wyrażonych w Konstytucji RP, tj. w art. 2 poprzez zlekceważenie przez PKW sentencji orzeczenia Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie i poprzez ponowne pozostawienie odwołania bez rozpatrzenia;

V. naruszenie art. 153 § 1 oraz 1a k.w. w zw. z art. 165 § 5 k.w. w zw. z art. 170 § 1 i 6 k.w. poprzez ich niezastosowanie przez PKW i brak należytego rozważenia, iż skład OKW w W. jest sprzeczny z przepisami Kodeksu wyborczego, a więc wszystkie podjęte przez OKW w W. uchwały są dotknięte sankcją bezwzględnej nieważności i nie występują w obrocie prawnym. PKW pominęła w tym zakresie, pomimo stosownego zarzutu w treści odwołania od postanowienia OKW, iż w składzie OKW w W. znajduje się Komisarz Wyborczy pełniący funkcję Zastępcy przewodniczącego, podczas gdy przepisy Kodeksu wyborczego dopuszczają pełnienie przez Komisarza Wyborczego wyłącznie funkcji Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej;

VI. naruszenie zasady powagi rzeczy osądzonej. OKW w W., wydała w dniu 20 września 2023 r. uchwałę nr [...] mającą bezprawny charakter samouchylenia własnej uchwały. PKW uchwałą nr [...] z dnia 20 września wobec odwołania komitetu od uchwały OKW, pozostawiła sprawę bez rozpoznania. Sąd Najwyższy, rozpatrując odwołanie od uchwały PKW w tej sprawie, orzeczeniem z dnia 25 września 2023 r. w sprawie I NSW 44/23 i I NSW 45/23 uznał skargę za zasadną i nakazał ponowne jej rozpoznanie. Uchwała ma wagę bezprawności i jest efektem przestępstwa, musi zostać wyeliminowana decyzją Sądu Najwyższego, wobec bezprawności działań PKW.

VII. naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego wyrażonych w Konstytucji RP tj. w art. 2 (zasada demokratycznego państwa prawa) oraz w art. 7 (zasada praworządności) poprzez ich niezastosowanie przy ocenie zakresu kompetencji Okręgowej Komisji Wyborczej, przede wszystkim polegające na chybionym usankcjonowaniu kompetencji OKW do uchylania podjętych uprzednio własnych uchwał w trybie właściwym np. dla postępowania administracyjnego (tzw. samokontroli), już po zaskarżeniu uchwały do PKW, w sytuacji, gdy żaden przepis Kodeksu wyborczego nie nadaje Okręgowym

Komisjom Wyborczym uprawnienia do uchylania własnych uchwał z pominięciem trybu odwoławczego do Państwowej Komisji Wyborczej;

VIII. naruszenie art. 172 § 2 k. wyb. w zw. z art. 172 § 1 pkt 1-7 k.wyb. poprzez ich niezastosowanie i błędne przyjęcie przez PKW, iż OKW jest umocowana do uchylania wydanych przez siebie uprzednio uchwał w trybie tzw. samokontroli, już po zaskarżeniu postanowienia do PKW, w sytuacji, gdy OKW uprawnione jest do podejmowania uchwał jedynie w zakresie swoich ustawowych uprawnień, tj. w zakresie zadań wymienionych enumeratywnie w art. 172 § 1 pkt 1-7 k.wyb., w których brak jest kompetencji do sprawowania kontroli (samokontroli) nad własnymi rozstrzygnięciami;

IX. naruszenie art. 218 § 2 k.wyb. w zw. z art. 172 § 2 k.wyb. i z art. 172 § 1 pkt 1-7 k.wyb. poprzez pozostawienie odwołania od postanowienia OKW zawartego w uchwale z dnia 15 września 2023 r., nr [...] bez rozpoznania, z uwagi na uchylenie tej uchwały OKW inną uchwałą OKW z dnia 20 września 2023 r., [...], wydaną już po zaskarżeniu uchwały z dnia 15 września 2023 r., nr [...], podczas gdy PKW z uwagi na oczywiste przekroczenie ustawowych kompetencji przez OKW (czego emanacją była uchwała z dnia 20 września 2023 r., [...]) winna merytorycznie rozstrzygnąć odwołanie z dnia 19 września 2023 r. z pominięciem skutków uchwały z dnia 20 września 2023 r., [...];

X. naruszenie art. 160 § 4 k.wyb. w zw. z § 8, § 10 ust. 3 w zw. z § 11 lit. d Załącznika nr 1 do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 28 sierpnia 2023 r. - Regulamin Okręgowych Komisji Wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowego zarządzonych na dzień 15 października 2023 r, poprzez brak dokonania przez PKW oceny skuteczności podjęcia przez OKW uchwały zawierającej zaskarżone postanowienie, jak i następcej uchwały wydanej przez OKW w trybie samokontroli, w sytuacji, gdy pod uchwałami znajdują się jedynie podpisy poszczególnych członków OKW, które nie pozwalają w sposób pewny dla obywatela stwierdzić, którzy z członków OKW zagłosowali za podjęciem stosownej uchwały (..) a którzy z nich byli tej uchwale przeciwni; nieopublikowanie protokołów godzi bezpośrednio w zasadę jawności głosowań OKW;

XI. naruszenie art. 210 § 2 oraz § 3 k.wyb. w zw. z art. 216 § 2 k.wyb. poprzez pominięcie skutków wpływających z prawidłowej wykładni tych przepisów, iż zgłoszenie list kandydatów bez zachowania złożenia list poparcia zawierających podpisy co najmniej 5000 wyborców w myśl art. 210 § 2 k.wyb. pozostaje skuteczne w przypadku „zgłoszenia” przez Komitet wyborczy list kandydatów w co najmniej połowie okręgów, nie natomiast wyłącznie w przypadku skutecznego ich zarejestrowania w co najmniej połowie okręgów, dlatego też zgłoszenie w trybie art. 210 § 2 k.wyb. ma charakter warunkowy i OKW nie ma uprawnień do odmowy zarejestrowania tak zgłoszonej listy do momentu wiążącego ustalenia, iż Komitet wyborczy nie wypełni wymogu zarejestrowania co najmniej 21 list kandydatów na „zasadach ogólnych” w oparciu o zgromadzone listy podpisów; Pomijając skutki bezprawnej uchwały wydanej w trybie samokontroli przez OKW, PKW była obowiązana uwzględnić treść ww. przepisów przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia;

XII. naruszenie art. 218 § 2 k.wyb. w zw. z art. 2 i art. 7 Konstytucji RP tj. w art. 2, skutkujące wydaniem postanowienia o pozostawieniu odwołania bez rozpoznania, podczas gdy już choćby z literalnej treści art. 218 § 2 k.wyb. statuującego zakres uprawnień Państwowej Komisji Wyborcza wynika, iż Państwowa Komisja Wyborcza „rozpoznaje sprawę i wydaje postanowienie”, co implikuje bezwzględną konieczność merytorycznego rozpoznania sprawy przez ewentualną odmowę uwzględnienia odwołania. Postanowienie pozostawiające odwołanie bez rozpoznania dotknięte jest więc istotną wadą prawną jako rozstrzygnięcie nie znajdujące umocowania w przepisach prawa, a ponadto przedwczesne, gdyż merytoryczna analiza stanowiska Skarżącego winna prowadzić do rozstrzygnięcia uwzględniającego żądania odwołania;

XIII. naruszenie art. 218 § 4 k.wyb. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy wobec braku podstaw prawnych do wydania przez OKW uchwały w trybie samokontroli oraz wobec oczywistej zasadności odwołania Skarżącego od postanowienia zawartego w uchwale OKW z dnia 15 września 2023 r., nr [...] odmawiającego Skarżącemu rejestracji listy w oparciu o oświadczenie z art. 210 § 2 k.wyb. w momencie, w którym OKW nie posiadała wiążącej informacji co do możliwości spełnienia przez Komitet wyborczy warunku rejestracji list

w 21 okręgach wyborczych na podstawie list poparcia zawierających co najmniej 5000 podpisów, PKW powinna uwzględnić odwołanie Skarżącego w całości oraz stosując jedyny przepis kodeksu wyborczego traktujący o kompetencjach orzeczniczych PKW w przypadku uwzględnienia odwołania – uznać odwołanie za zasadne i zobowiązać OKW do zarejestrowania listy kandydatów w danym okręgu;

XIV. naruszenie art. 96 ust. 2 Konstytucji RP ustanawiającego podstawowe zasady prawa wyborczego do Sejmu RP poprzez ich niezastosowanie skutkujące bezprawnym pozostawieniem odwołania Skarżącego bez rozpoznania w sytuacji, gdy w braku podstaw do uchylania przez OKW uchwał w trybie samokontroli oraz wobec zasadności odwołania od postanowienia OKW – bezprawna decyzja PKW pozbawiła kandydatów Skarżącego Komitetu Wyborczego biernego prawa wyborczego przysługującego każdemu obywatelowi przy spełnieniu warunków z art. 11 § 1 pkt 1 k.wyb., z pogwałceniem zasady powszechności i równości wyborów, ale również zasady bezpośredniości wyborów, poprzez pozbawienie Obywateli możliwości oddania głosu na kandydatów z listy Skarżącego, którzy w świetle prawa winni być dopuszczeni do kandydowania w wyborach do Sejmu RP.

W oparciu o powyższe zarzuty Skarżący, na podstawie art. 218 k.wyb. wniósł o uznanie skargi za zasadną w całości i zobowiązanie Okręgowej Komisji Wyborczej w W. (okręg wyborczy nr [...]) do zarejestrowania listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...]. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Ponadto Skarżący wniósł o udzielenie zabezpieczenia poprzez zobowiązanie Okręgowej Komisji Wyborczej w W. (okręg wyborczy nr [...]) do wstrzymania zarządzania wydrukowania kart do głosowania oraz ich przekazania obwodowym komisjom wyborczym do czasu rozstrzygnięcia niniejszej skargi przez Sąd Najwyższy.

W końcowych uwagach wniósł o rozpatrzenie skargi przez połączone Izby Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że skarga zawiera liczne omyłki psarskie, w szczególności dotyczące nr Okręgowej Komisji Wyborczej oraz zaskarżanych uchwał, co nasuwa wniosek o chaotycznym i nieprofesjonalnym sporządzeniu skargi przez pełnomocnika.

Odnosząc się do I zarzutu Sąd Najwyższy wskazuje, że zamieszczony na stronie PKW plik, zawierający treść zaskarżonej uchwały, nie zawiera skanów podpisów członków Komisji. Według § 16 pkt 1 lit b Regulaminu PKW, stanowiącego załącznik do uchwały PKW z 21 marca 2011 r. w sprawie Regulaminu Państwowej Komisji Wyborczej (M.P. Nr 26, poz. 286 ze zm.) uchwały PKW, o których mowa w art. 218 § 2 k.wyb., tj. również wydane w wyniku rozpoznania odwołania od postanowienia okręgowej komisji wyborczej o odmowie rejestracji listy wyborczej, podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład Komisji obecne na posiedzeniu. Zaskarżona uchwała powinna również zostać podpisana przez członków PKW, obecnych na posiedzeniu, na którym została podjęta. Należy jednak zauważyć, że oryginał uchwały PKW ma formę pisemną, nie zaś cyfrową. Zgodnie z art. 218 k.wyb. PKW ma obowiązek podać wydane postanowienie do publicznej wiadomości. Zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 902) Biuletyn Informacji Publicznej jest urzędowym publikatorem teleinformatycznym stworzonym w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej w postaci ujednoliconego systemu stron w sieci teleinformatycznej. Informacje publiczne są udostępniane w BIP przez podmioty wskazane w art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy, w tym Państwową Komisję Wyborczą. Realizując cele ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych w serwisach internetowych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1440) nie są umieszczane skany dokumentów, ponieważ są one całkowicie niedostępne cyfrowo. Aby opublikować na stronie internetowej dokument w sposób zgodny z prawem, należy go najpierw przygotować w sposób dostępny cyfrowo. Można dodatkowo taki skan zamieścić, podając jednoznaczną informację, że jest to obraz dokumentu w formie graficznej odwzorowujący dokument oryginalny. Nie ma w polskim prawie

przepisu nakazującego publikowanie takich obrazów dokumentów przez podmiot zobowiązany do jego udostępnienia. O ważności dokumentu świadczy już sam fakt jego publikacji w serwisie internetowym. Jego waga urzędowa nie będzie mniejsza przez to że na papierowej wersji został złożony podpis i została przybita pieczęć, a udostępniony tekst dokumentu nie zawiera pieczęci ani podpisu manualnego. Dokument znajduje się na stronie urzędu, zatem nie budzi wątpliwości kto go tam umieścił i od kogo pochodzi (sposób umieszczania dokumentów w BIP jest uregulowany w ustawie). Wobec powyższego za wystarczające należy uznać udostępnienie treści podjętej uchwały na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska wszystkich członków Państwowej Komisji Wyborczej podejmujących zaskarżoną chwałę. Brak jest podstaw do przyjęcia, że zamieszczenie pliku zawierającego wyłącznie treść uchwały z pominięciem skanów podpisów członków Komisji świadczy o tym, że uchwała nie została podpisana. Przyjęcie poglądu Skarżącego o nieistnieniu uchwały skutkowałoby uznaniem rozpoznawanego odwołania za niedopuszczalne ze względu na brak substratu zaskarżenia. Nie istnieje bowiem prawna możliwość zaskarżenia uchwały, która nie została podjęta.

Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażone przez Naczelnego Sąd Administracyjny w wyroku z 27 lutego 2015 r., II OSK 1799/13, w myśl którego dla bytu prawnego postanowienia wydanego przez organ kolegialny, konieczne jest, aby co najmniej jeden egzemplarz postanowienia zaopatrzony był w wymagane podpisy, natomiast od okoliczności konkretnej sprawy zależeć będzie, czy skuteczne będzie pozostawienie oryginału w aktach sprawy, czy też taki oryginalny egzemplarz postanowienia będzie doręczony stronie.

Odnosząc w tym miejscu należy, że w aktach sprawy Sądu Najwyższego znajduje się poświadczona za zgodność z oryginałem kopia zaskarżonej uchwały, na której znajdują się prawidłowo złożone podpisy członków PKW. Samo opublikowanie treści uchwały w wersji niezawierającej podpisów nie pozbawia jej mocy prawnej – należy bowiem mieć na uwadze szczególny charakter procedur uregulowanych w Kodeksie wyborczym.

Przy tym należy odróżnić podjęcie uchwały (jej uchwalenie) od jej podpisania, które następuje zawsze po jej uchwaleniu. Powyższe potwierdzone

zostało przez Naczelny Sąd Administracyjny m.in. w wyroku z 16 listopada 2011 r., II GSK 1137/10, w którym wskazano, że czynność podpisania uchwały następuje zawsze po uchwaleniu uchwały. Zatem uchwalenie zawsze poprzedza podpisanie uchwały. Przyjęte projekty stają się uchwałami po przeprowadzeniu głosowania oraz ogłoszeniu wyników, o ile oczywiście w trakcie głosowania „za” opowiedziała się odpowiednia ilość członków organu stanowiącego. W wyroku z 19 maja 2006 r., I OSK 111/06, Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że uchwałę – decyzję należy uznać za podjętą z chwilą wyrażenia woli przez organ kolegialny w sposób prawem określony tzn. najczęściej w drodze głosowania (tajnego lub jawnego) zwykłą lub kwalifikowaną większością głosów obecnych członków danego organu przy zachowaniu minimalnej, a koniecznej dla możliwości podejmowania uchwał liczby uczestniczących osób (*quorum*).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdza, że zaskarżona uchwała została podjęta i uzyskała byt prawny już w chwili jej przegłosowania przez Państwową Komisję Wyborczą. Samo opublikowanie nie przesądza przy tym o jej istnieniu. Opublikowanie uchwały na stronie internetowej PKW ma znaczenie jedynie dla ustalenia terminu na wniesienie przez uprawniony podmiot środka odwoławczego. Mając to na uwadze zarzucanie Państwowej Komisji Wyborczej podania do wiadomości publicznej pozornej uchwały, która jako niepodpisana nie może funkcjonować w obrocie prawnym jako ważne i skuteczne orzeczenie, należy uznać za całkowicie nietrafne.

Wskazać przy tym należy, że jak wynika z wyjaśnień PKW, zgodnie z wymogami art. 218 § 2 Kodeksu uchwała (podpisana przez wszystkich członków PKW obecnych przy jej podjęciu) została wysłana na adres wnoszącego odwołanie.

Przedstawione przez Skarżącego zarzuty w kolejnych punktach również okazały się bezzasadne, a to z następujących przyczyn.

Analizując chronologicznie zdarzenia i konsekwencje z nich wynikające, zauważyć należy, że Okręgowa Komisja Wyborcza w W. po uchyleniu swojej poprzedniej, przedwczesnej uchwały nr [...] z 15 września 2023 r., wydała kolejną uchwałę nr [...] z 21 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...]. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych

na dzień 15 października 2023 r. Rozstrzygnięcie OKW polegało na odmowie rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej w okręgu wyborczym nr [...] przez Komitet Wyborczy [...], z powodu niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 210 § 2 k.wyb. Jak wskazała Państwowa Komisja Wyborcza w zaskarżonej uchwale, podstawą wydania uchwały OKW nr [...] była przekazana przez PKW w piśmie z 21 września 2023 r., znak [...], skierowanym do okręgowych komisji wyborczych informacja, że Komitet w 17 okręgach wyborczych ma zarejestrowane listy kandydatów na posłów spełniając warunek, o którym mowa w art. 210 § 1 k.wyb., tj. poparcie co najmniej 5000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu wyborczym.

Dalej wskazać należy, że w wyniku zaskarżenia przez Komitet uchwały nr [...] o odmowie rejestracji list kandydatów na posłów w okręgu wyborczym nr [...] wydanej przez OKW w W., Państwowa Komisja Wyborcza podjęła 20 września 2023 r. uchwałę nr [...] w sprawie odwołania Komitetu w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., pozostawiając odwołanie bez rozpoznania. Następnie Komitet wniósł skargę na uchwałę PKW nr [...] z 25 września 2023 r., która postanowieniem Sądu Najwyższego z 28 września 2023 r. w sprawie I NSW 61/23 została oddalona.

Powyższa sekwencja zdarzeń sprawia, że kwestie dotyczące odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy [...] w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. przez Okręgową Komisję Wyborczą w W. – zostały ostatecznie rozstrzygnięte postanowieniem Sądu Najwyższego z 28 września 2023 r. w sprawie I NSW 61/23, tym samym kończąc kontrolę czynności wyborczych Państwowej Komisji Wyborczej odnoszących się do Okręgowej Komisji Wyborczej w W. w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Pozostaje poza wszelką wątpliwością, że ani zasady konstytucyjne ani żadna z unormowanych w kraju procedur (cywilna, karna, administracyjna), w tym przede wszystkim mająca wyłączne zastosowanie w niniejszej sprawie –

procedura wyborcza – nie pozwalają na równoległe prowadzenie przez ten sam organ dwóch postępowań, obejmujących swoim zakresem tożsamą sprawę.

Przy tym bezsporne jest, że uchwała nr [...] z 26 września 2023 r. Państwowej Komisji Wyborczej, wbrew twierdzeniom Skarżącego, została wydana w następstwie postanowienia Sądu Najwyższego z 25 września 2023 r., I NSW 44/23, na mocy którego sprawę przekazano Państwowej Komisji Wyborczej do ponownego rozpoznania. Fakt podjęcia zaskarżonej uchwały przez Państwową Komisję Wyborczą stanowi wyraz realizacji nałożonego na nią obowiązku ponownego rozpoznania sprawy.

Zdumiewa natomiast konstruowanie przez Skarżącego zarzutów w oparciu o negację trybu samokontroli uchwał OKW, który w świetle całokształtu okoliczności, stanowił w istocie instrument eliminacji niekorzystnych dla skarżącego Komitetu rozstrzygnięć, bez potrzeby podejmowania przez Komitet jakichkolwiek działań. Przypomnieć bowiem należy, że zastosowanie omawianego trybu doprowadziło do uchylenia niekorzystnego dla Komitetu rozstrzygnięcia polegającego na odmowie rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej w okręgu wyborczym nr [...] przez Komitet Wyborczy [...], z powodu niespełnienia wymogów z art. 210 § 2 k.wyb.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że postępowanie odwoławcze w przedmiocie zgłoszeń listy kandydatów zostało uregulowane w k.wyb. w ograniczonym zakresie. W związku z tym należy dla określenia istoty jego przebiegu odwołać się najpierw do regulacji konstytucyjnej. Należy odnieść się do art. 2, art. 7, art. 78 Konstytucji RP, ponieważ przesądza tutaj, że: tryb zaskarżenia decyzji wydanych w pierwszej instancji określa ustawa, którą w analizowanym przypadku zasadniczo jest Kodeks wyborczy, wszystkie organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, co dotyczy w tym przypadku OKW i PKW. W konsekwencji trzeba dalej uznać, że dopuszczalne jest takie prawne ukształtowanie kompetencji wyżej wskazanych organów, które stwarza pewien margines ich swobody decyzyjnej, ponieważ jest to racjonalnie uzasadnione. Co prawda art. 218 k.wyb. nie przewiduje wprost samokontroli OKW po wydaniu uchwały, jednakże należy uznać ją za dopuszczalną, gdyż prowadzi do skrócenia początkowej fazy postępowania odwoławczego, a nie ogranicza zarazem gwarantowanych

konstytucyjnie zasad wyborczych. Tym samym tego typu samokontrolę OKW należy uznać za działanie w granicach prawa, zwłaszcza mając na uwadze, że takie stanowisko znajduje wsparcie w wykładni systemowej, przez zastosowanie analogii do procedur publicznych.

Wspomnieć należy również, że Sąd Najwyższy w postanowieniach: z 19 września 2023 r., I NSW 36/23, z 25 września 2023 r., I NSW 46/23 i I NSW 47/23 wskazał, że skoro Okręgowa Komisja Wyborcza uchyliła swoją poprzednią uchwałę w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów komitetu wyborczego, to uchwała taka nie istnieje w obrocie prawnym, a działanie takie jest działaniem w granicach prawa.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym przychylił się do zasadności powyższego stanowiska, które sprowadza się do nienegowania uprawnienia okręgowych komisji wyborczych do uchylania podejmowanych przez nie uchwał, jeśli czyni to zadość obowiązującym przepisom prawa. Wbrew twierdzeniu Skarżącego wszystkie organy wyborcze, w tym okręgowa komisja wyborcza, uprawnione są do uchylenia swojego wcześniejszego rozstrzygnięcia – co wynika z ogólnej natury szeroko pojętych procedur administracyjnych. Dlatego też Okręgowa Komisja Wyborcza w W. była uprawniona do uchylenia uchwały nr [...] z 21 września 2023 r. o odmowie rejestracji listy kandydatów Komitetu w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Sejmu RP zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Przychylić należy się do poglądu, że w sytuacji gdy organ ma wiedzę o tym, że wydane przez niego orzeczenie nie jest zgodne ze stanem faktycznym lub prawnym, powinien mieć możliwość doprowadzenia go do stanu zgodnego z przepisami i wyeliminowania z obrotu prawnego swojego wadliwego rozstrzygnięcia. Możliwość sanowania ewentualnych błędów powstałych w wydawanych przez organ orzeczeniach bez konieczności angażowania organów wyższej instancji przyczynia się do usprawnienia postępowania. Dodatkowo, wobec niezaskarżenia wadliwych aktów prawnych, w obrocie mogłyby funkcjonować nieprawidłowe orzeczenia, zaś taka sytuacja stwarzałaby zagrożenie dla pewności całego systemu prawnego.

W konsekwencji zarzut nierozpoznania odwołania od uchwały nr [...] jest niezasadny. Zaskarżona uchwała Państwowej Komisji Wyborczej podjęta została po podjęciu przez OKW uchwały nr [...]. Wobec takiej chronologii podejmowania uchwał przez Okręgową Komisję Wyborczą w W., PKW nie mogła rozpatrzyć merytorycznie odwołania Komitetu od uchwały nr [...]. Skarżona przez Komitet uchwała nr [...] nie funkcjonowała już bowiem w obrocie prawnym. W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła o pozostawieniu odwołania bez rozpoznania – co w ocenie Sądu Najwyższego było w tych warunkach działaniem w pełni legalnym i w zasadzie jedynym dopuszczalnym.

W konsekwencji zarzuty dotyczące rzekomej nielegalności działania (błędnej wykładni prawa) OKW w W. nie mogą odnieść żądanego przez Skarżącego skutku zbadania przez Sąd Najwyższy prawidłowości uchwały nr [...] Okręgowej Komisji Wyborczej w W.. Dokonana przez OKW samokontrola – którą uznać należy za dopuszczalną – skutkowałą usunięciem z obrotu prawnego „pierwotnej” uchwały komisji okręgowej.

Państwowa Komisja Wyborcza nie mogła zatem wydać postanowienia zgodnie z żądaniem Skarżącego, tj. rozstrzygającego sprawę *in meriti*, wobec nieistnienia przedmiotu zaskarżenia, tj. uchwały nr [...]. Prawidłowo także PKW uznała za dopuszczalną samokontrolę OKW, a wydaną na jej skutek uchwałę nr [...] uznała za prawidłową pod względem formalnym i merytorycznym.

Odnosząc się do zarzutu V, Sąd Najwyższy ustalił, że uchwałą nr [...] Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie powołania komisarzy wyborczych I. S. została powołana na komisarza wyborczego w W. na pięcioletnią kadencję, licząc od 1 kwietnia 2023 r. Przepisy art. 153 k.wyb. zawierają zakazy i ograniczenia dotyczące łączenia członkostwa w komisjach wyborczych i łączenia członkostwa w komisji wyborczej z innymi funkcjami, związanymi z wyborami lub z działalnością, która również stanowi element działalności wyborczej. Te zakazy i ograniczenia nie dotyczą jednak w takim samym stopniu każdego członka każdej komisji biorącej udział w wyborach. Zakaz członkostwa w komisjach wyborczych nie dotyczy komisarzy wyborczych pełniących z urzędu funkcje przewodniczących okręgowych lub rejonowych komisji wyborczych albo ich członków (art. 153 § 1a k.wyb.) Podkreślić należy, że także art.

170 § 1, jak i art. 174 § 1 mają charakter *lex specialis* w stosunku do art. 153 § 1 k.w. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że I. S. mogła pełnić funkcję członka Okręgowej Komisji Wyborczej w W., w szczególności zastępcy Przewodniczącego OKW.

Powyższy sposób formułowania zarzutów, jak również analiza treści pozostałych, zwielokrotnionych zarzutów, sprowadzających się do żądania merytorycznego rozpoznania sprawy przez Państwową Komisję Wyborczą, wobec wcześniej przedstawionej argumentacji, skutkuje uznaniem tych zarzutów za chybione, co w oczywisty sposób determinuje rozstrzygnięcie o oddaleniu skargi.

Reasumując, w ramach kontroli odwoławczej zainicjowanej skargą reprezentanta Komitetu, Sąd Najwyższy nie dopatrył się nieprawidłowości wskazanych w skardze, mogących skutkować uznaniem jej za zasadną.

W świetle powyższego, dodatkowe wnioski skarżącego, w tym o zabezpieczenie, z uwagi na oddalenie przedmiotowej skargi, stały się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 218 § 3 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[a!]